

Nevroendokrinologija izražanja osebnosti pri živalih

Dr. Simona Kralj Fišer
 Biološki inštitut Jovana Hadžija
 ZRC SAZU

Zakaj se živali iz istega gnezda ali legla vedejo različno v enakih pogojih okolja? Kako ustroj živali vpliva na njeno vedenje? Ali živali, ki so agresivnejše, živijo dlje in imajo več potomcev kot neagresivne živali? To so nekatera od vprašanj, s katerimi se ukvarjajo raziskave živalske osebnosti.

Osebnost, je termin, ki se običajno nanaša na človeka, a so izražanje osebnosti opazili tudi pri živalih. Vedenjske značilnosti povezane z osebnostjo so dedne in povezane z nevrofiziološkim ustrojem. Največ študij je raziskovalo biološke osnove za razlike v agresivnosti in z agresivnostjo povezanimi vedenji. Do nedavnega so mislili, da imajo živali različne osebnostne lastnosti zaradi različnega stresnega odziva. Kasneje se je izkazalo, da povezava med osebnostjo in stresnim odzivom ni enoznačna. Eni od pomembnih hormonov, ki vplivajo na izražanje agresije, so tudi spolni hormoni. Za te se je izkazalo, da vplivajo na izražanje agresije zgolj v določenih pogojih okolja.

V seminarju vam bom predstavila svojo študijo osebnosti na prosto-živečih sivih goseh, pri katerih sem neinvazivno merila koncentracijo testosterona in parametre stresnega odziva v »naravnih« in ogrožujočih pogojih okolja. V študiji pokažem, da se gosi konsistentno razlikujejo med seboj v vedenjskih lastnostih, predvsem v agresivnosti in družabnosti. Agresivnost je bila povezana s stresnim odzivom, družabnost pa s koncentracijo testosterona, vendar so nevrofiziološke »lastnosti« gosi verjetno prej posledica kot vzrok za izražena vedenja.

Implicitne mere v psihologiji osebnosti

Gaja Zager Kocjan, absolventka psihologije
 Filozofska fakulteta
 Univerza v Ljubljani

Medosebne razlike v psiholoških lastnostih posameznikov najpogosteje ugotavljamo s samoocenami (npr. vprašalniki), ki jih lahko opišemo tudi kot eksplicitne ali neposredne mere (udeleženca neposredno sprašujemo po določeni značilnosti ali vedenju). Te so podvržene določenim omejitvam, kot je na primer introspektivna nenatančnost, precejšnja možnost potvarjanja rezultatov, omejena napovedna veljavnost itd. V zadnjih dveh desetletjih je zato veliko pozornost in navdušenje strokovne srenje pritegnil razvoj t. i. implicitnih mer, ki se tem omejitvam izognejo. Značilnosti posameznika ocenjujejo posredno preko njihovega vpliva na reakcijske čase ali druge oblike vedenja pri testnih nalogah. Obetajo možnost ocenjevanja osebnostnih lastnosti in stališč, ki se jih posameznik ne zaveda ali pa o njih ne želi poročati. Najbolj razširjena implicitna mera je test implicitnih asociacij, ki sem ga v svoji raziskavi priredila za merjenje velikih petih osebnostnih dimenzi in se osredotočila na ocenjevanje njegove veljavnosti.

Moderator: prof. dr. **Gregor Majdič**
 Čas: **29. februar, 18:00 - 20:00**
 Kraj: **Seminarska soba v pritličju Nevrološke klinike, Zaloška 2, Ljubljana**

PREDAVATELJI i v 2011/12:

Urban Kordeš
 Cristoph Huber
 Borut Peterlin
 Maja Zadel
 Marko Kreft
 Mateja Prebil
 Grega Repovš
 Alan Antičević
 Elizabeth Pauli
 Leja Dolenc Grošelj
 Bojan Rojc
 Harry Pantazopoulos
 Dejan Georgiev

SINAPSINI NEVROZNAJSTVENI SEMINARJI ...

so redna strokovna srečanja, na katerih svoje delo predstavljajo že uveljavljeni strokovnjaki, na kratko pa o aktualnih raziskavah spregovorijo tudi raziskovalci, ki so znanstveno pot začeli šele pred kratkim.

Seminarji ponujajo preglede zanimivih raziskovalnih področij, predstavljajo aktualne nevroznanstvene dosežke iz Slovenije in tujine ter odpirajo vpogled v tekoče raziskovalne projekte v Sloveniji.

Seminarji so namenjeni širši zainteresirani strokovni javnosti in spodbujanju novih sodelovanj. Za usmerjanje in spodbujanje razprave po predavanjih skrbi vabljeni strokovnjak - moderator.

Kadar nastopajo tuji predavatelji ali so med poslušalci tuji gostje, potekajo seminarji v angleškem jeziku.

Predlogi za nove seminarje so dobrodošli! Pošljite jih na: seminarji@sinapsa.org